

Az állattartás a vidéki élet része

Nem csupán a kiemelt üdülőkörzetek környékén, de egyéb településeken is egyre gyakoribb, hogy a települések korlátozni próbálják az állattartást.

Az agrárgazdasági kamarához érkező jelzések alapján az elmúlt évben újra megszorodtak azok az esetek, amelyek a jelenleg hatályos jogszabályokkal szemben a települési és településkörnyéki állattartás korlátozását célozzák.

Nem csupán a kiemelt üdülőkörzetek környékén, de egyéb településeken is egyre gyakoribb ez a jelenség. Olykor nagyvárosból vidékre költöző emberek hiszik azt, hogy a korábbi nyaraláson tapasztaltak fedik le a „vidéki életet” és hogy a falvak társadalmi szerepe megváltozik: azonosnak gondolva a vidéki életmódot a kertvárosias, pihenő- és üdülőövezetek világával. Számukra az állattartás és annak természetes velejárói idegen, zavaró tényezők, amelyet betiltani vagy jobb esetben „csak” újraszabályozni szükséges.

Több megyéből is kaptunk már jelzést, hogy a törvényi szabályozással (2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről) szemben vagy azt megkerülve törekszenek az önkormányzatok, illetve mások a haszonállattartók ellehetetlenítésére.

A hivatkozott törvény viszont egyértelműen fogalmaz: „Állat tartását csak állategészségügyi, közegészségügyi, állatjóléti, környezetvédelmi, illetve természetvédelmi indokkal lehet korlátozni”, illetve „Mezőgazdasági haszonállat tartása önkormányzati rendeletben nem korlátozható”.

A mezőgazdasági haszonállatok (és a kedvtelésből tartott állatok) tartásának körülményeit a törvény mellett kormányrendelet és miniszteri rendeletek is szabályozzák. Mivel e magasabb szintű jogszabályok szinte minden körülményre figyelemmel szabályozzák az állatok tartásának feltételeit, nincs lehetőség arra, hogy helyi önkormányzati rendelet szabályozza ugyanazt, főleg nem azokkal ellentétesen. A hivatkozott jogszabályok tág teret engednek mind a mezőgazdasági haszonállatok, mind pedig a kedvtelésből tartott állatok tartásának.

Természetes, hogy vannak kötelezően betartandó szabályok, és tudatosítanunk kell magunkban azt is, hogy haszonállattartás szabályainak be nem tartása miatt a szomszédokkal kirobbanó viták nem csupán az adott gazdára, hanem az összes állattartóra rossz fényt vethetnek.

Az is egyértelmű, hogy az állatokat úgy kell tartani, hogy a keletkező trágyát a lehető leggyakrabban kitararítva és megfelelően elhelyezve megelőzzük a keletkező kellemetlen szagokat, illetve a rovarok nagyszámú megjelenését. Az állattartás ezen túlmenően jellegzetes hangokkal, zajjal is jár: a kakaskukorékolástól a sertések rőfögésén át a tehén bőgéséig, amelyek, bár jellegektől függően, a megfelelő tartási körülmények biztosításával tompíthatóak, a környéken lakók számára hallhatóak lesznek.

Az előzőekben említett szabályok megalkotására éppen azért került sor, hogy elkerülhetők legyenek a véget nem érő konfliktusok. Józan ésszel gondolkodva működnie kellene az „aki hamarabb ott volt” elvének is, mégis gyakoriak az olyan esetek, mikor egy újonnan odaköltöző szomszéd emel szót a régóta ott élő és gazdálkodó gazda ellen, esetleg erre a többi szomszédot is felbuzdítja.

Eltérő okokra hivatkozva, illetve különböző gyakorlatokkal, például adminisztrációs eszközökkel; feljelentgetéssel próbálják az állattartókat a tevékenység felhagyására bírni.

Előfordul az is, hogy a 41/2010. (II. 26.) Korm. rendeletre hivatkozva vegzálják a haszonállattartókat, miszerint „...állatot úgy kell tartani, hogy az állat tartása lehetővé tegye annak természetes viselkedését, ugyanakkor a környező lakóközösség kialakult élet- és szokásrendjét tartósan és szükségtelenül ne zavarja”. E jogszabály azonban sem a gazdasági céllal tartott haszonállatra, sem a vadaszatra használt állatokra nem vonatkozik.

Mivel fenti esetek az intenzív beépítéssel rendelkező, illetve gyorsan fejlődő településeknél egyre gyakoribbak lesznek, választ kell keresnünk arra, mi történjen abban az esetben, ha a házakkal körülvett gazdasági udvar jogszabálykövető állattartója „kisebbségben marad” a „többség vagy a falu akaratával” szemben?

E folyamat ellentétes azokkal a közös hazai és uniós törekvésekkel is, amelyek a vidék népességmegtartó képességének védelmét, munkahelyeinek megőrzését, végső soron a vidéki életforma fennmaradását célozzák.

A NAK ennek megfelelően kiemelten fontosnak tartja, hogy a kormányzat tartsa fenn a jelenlegi szabályozást – azaz az állattartás helyi rendeletben való tiltását, korlátozását a továbbiakban se lehessen megtenni –, mert a vidéknek az állattartás helyének kell lennie.

Nemcsak sertés, baromfi, ló és kérődzők esetében beszélhetünk e problémákról, de a méhészeket is rendszeresen érik támadások. E példákat összegyűjtve komplex javaslattal szeretnénk a megerősítő változtatásokat kezdeményezni, ennek érdekében pedig fontosnak tartjuk, hogy a felmerülő eseteket részletesen megismerhessük.

DÚL UDÓ, TÓTH ANDREA/NAK – NAKLAP 2021. szeptemberi számából átvéve